

การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R
กับวิธีการสอนแบบปกติ

The Comparison of Reading Comprehension
Ability for 5th Grade students of Thansumrit Wittaya School
by using SQ4R Method and Normal Teaching Method

จิตติภักย์ อูระมา^{1*} และรองศาสตราจารย์จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ^{2*}

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา จำนวนนักเรียนทั้งหมด 118 คน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียนรวมทั้งรวมทั้งหมด 80 คน ซึ่งได้มาจากการนำคะแนนสอบกลางภาคเรียนมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ Anova และเลือกห้องเรียนที่มีคะแนนไม่แตกต่างกัน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 เป็นกลุ่มทดลอง โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 เป็นกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติที่ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ ก่อนและหลัง ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และการหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบโดยใช้สูตร KR-20 ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า t

ผลวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบSQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านจับใจความ ; วิธีการสอนแบบ SQ4R ; การสอนแบบปกติ

บทนำ

การอ่านเป็นมาตรฐานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีซึ่งอยู่ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นทักษะที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้โดยตรง และทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ทักษะอื่น ๆ ในการเก็บเกี่ยวความรู้ แล้วจึงจะนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน แวมยุรา เหมือนนิล (2541: หน้า 9) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจเป็นทักษะการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไรและผู้เรียนจะต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอและต้องมีภูมิหลังในการอ่านประกอบด้วย ซึ่งการอ่านจับใจความถือเป็นทักษะพื้นฐานที่จะนำไปสู่การอ่านขั้นสูงต่อไป

ปัญหาที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา (ญธิมา พึ่งสมศักดิ์ 2562 : วัลภา พิชัยกุล 2562) เกี่ยวกับปัญหาการอ่านจับใจความ โดยสรุปได้ว่า นักเรียนยังประสบปัญหาการอ่านจับใจความไม่ได้ เนื่องจากขาดการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจับใจความจากบทอ่านยากเกินความสามารถ โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือนักเรียนมักคัดลอกข้อความจากต้นฉบับส่วนใดส่วนหนึ่งมาเขียนเป็นใจความสำคัญทำให้การอ่านจับใจความนั้นไม่ถูกต้อง และปัญหาประการต่อมา คือปัญหานักเรียนไม่ชอบอ่านบทความที่ยาวเกินไป ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้

จากปัญหาการอ่านจับใจความที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงมีผู้ศึกษาวิธีแก้ปัญหาคือการอ่านจับใจความมาอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยเพิ่มทักษะการอ่านจับใจความให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยมีวิธีที่หลากหลายเช่น การสอนด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ การสอนด้วยเทคนิค KWL การสอนโดยใช้วิธีเล่านิทาน และมีอีกวิธี คือ การสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านแบบคร่าวๆโดยมีขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจนและจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปความจากสิ่งที่อ่านได้

วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนที่พัฒนาจากการสอนแบบ SQ3R โดยผู้ริเริ่มคือ โรบินสัน (Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านจากมหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio University) (Robin 1961 : 29-30 ,อ้างใน อรรถวุฒิ ตรากิจธกรกุล ,2542: 30-32) ได้เสนอไว้ และต่อมา วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ได้เสนอวิธีการอ่านโดยมี มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจ Survey (S) ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) ขั้นอ่านอย่างรอบคอบ Read (R1) ขั้นจดจำ Recite (R2) ขั้นทบทวน Review (R3)

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบ SQ4R เช่น พิบูลย์ ตัญญาบุตร (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี ผลวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4Rร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรีมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นสอดคล้องกับ เนตรนภิส ดันเทอดทิพย์ (2557) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพชุดสื่อประสม เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้สูงขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการสอนอ่านด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนอ่านที่น่าจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาความสามารถของการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและจะส่งผลให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่านศึกษาหาความรู้ผ่านกระบวนการอ่านและต่อยอดการอ่านขั้นสูงให้กับผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 118 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาจากการนำคะแนนสอบกลางภาคเรียนมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ Anova และเลือกห้องเรียนที่มีคะแนนไม่แตกต่างกัน โดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 40 คน กลุ่มทดลองโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. วิธีการสอนแบบ SQ4R
2. วิธีการสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถการอ่านจับใจความ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

การทบทวนวรรณกรรม

การอ่านจับใจความ

แวมยุรา เหมือนนิล (2541 : 9-10) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือหนังสือแต่ละเล่มว่า คือ อะไร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : หน้า 88) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความโดยสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจของเรื่องที่อ่านโดยผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ การแปลสาร การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค หรือข้อความ การจับใจความถึงแนวคิดของผู้เขียน และการเข้าใจสัญลักษณ์ โดยการอ่านจับใจความ มีวิธีการขั้นตอนในการอ่านเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านดังนี้

1. อ่านชื่อเรื่องของสาร แล้วพิจารณาคำสำคัญจากชื่อเรื่องที่อ่านก่อน และควรทำความเข้าใจความหมายของชื่อเรื่องก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่องต่อไป
2. อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดโดยเริ่มอ่านย่อหน้าแรก และทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านเพื่อพิจารณาหาคำสำคัญของแต่ละย่อหน้า ให้สังเกตคำสำคัญในย่อหน้าจะเชื่อมโยงกับคำสำคัญที่ปรากฏในเรื่อง นอกจากนั้นคำสำคัญในย่อหน้าจะมีคำอธิบายเป็นส่วนขยายเพื่อให้มีความชัดเจน

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมุ่งหาสาระสำคัญ จุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านและสามารถทำความเข้าใจ และแปลสิ่งที่รับรู้เป็นความคิด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวต้องอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมของผู้อ่านและสามารถนำความรู้จากเรื่องอ่านไปใช้ประโยชน์ได้

วิธีการสอนแบบ SQ4R

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2545 :หน้า 289-290) ได้อธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ดังต่อไปนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง เช่น ในโฆษณา ข่าว จดหมาย ใบสมัครงาน จุลสาร

2. ขั้นสอนซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอนคือ

2.1 Survey (S) ผู้สอนสอนให้ผู้อ่านอ่านอย่างคร่าวๆ

2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม ในขั้นนี้ทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น

2.3 Read (R) ผู้สอนการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นซ้ำๆ อย่างละเอียด และในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้

2.4 Record (R) สอนผู้อ่านจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจาก ขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งจำเป็น โดยใช้ข้อมูลอย่างรัดกุมหรือย่อๆตามความเข้าใจของผู้เรียน

2.5 Recite (R) สอนผู้อ่านให้เขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายาม ใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 Reflect (R) สอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ บทอ่านที่ผู้เรียน ได้อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

3. ขั้นสรุปและประเมินผลเมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R โดยผู้สอนจะต้องมีการวัดผล และประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผล มาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้ที่เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติมให้แบบฝึกมากขึ้นหรือสำหรับผู้เรียนดี ก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีก

วิธีการสอนแบบปกติ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553 : หน้า1-2) กล่าวถึงความหมายของการสอนไว้ว่า การสอนแบบ ปกติเป็นการสอนที่ถ่ายทอดความรู้ผ่านวิธีการต่างๆ เช่นการบรรยาย การอภิปราย ชักถาม โดยมี ขั้นตอนในการสอน3ขั้นตอนคือขั้นเตรียมการสอนประกอบด้วย การวินิจฉัยผู้เรียน การใช้คำถาม ขั้น สอนเป็นการนำเสนอเนื้อหาผ่านการซักถามพูดคุยกับนักเรียนหรือการให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นสรุปเป็น การทบทวนบทเรียนโดยครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปองค์ความรู้ในเรื่องที่เรียน และอาจมีการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ เพื่อเป็นการสรุป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิบูลย์ ตัญญุบุตร (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอน แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Hasibuan (2010, Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และการสอนแบบเร่งรัด ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ในการอ่านจับใจความของนักเรียน วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบว่าวิธีการสอนใดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยอิสลามโดยแบ่งนักเรียนจำนวน 120 คนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 60 คน และให้กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และให้กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้การเร่งรัด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 2 วิธีมีประสิทธิภาพที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนมากกว่าก่อนเรียน และความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ดีกว่าความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเร่งรัด ที่ค่าร้อยละ 84.33 และ 76.67 ตามลำดับ ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยคือ ครูสามารถนำเทคนิคการสอนทั้งสองแบบมาใช้พัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนได้

จากการศึกษาทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าวิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนได้ อาจเพราะวิธีการสอนแบบ SQ4R มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ (Randomized Control – Group Pretest Posttest Design) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 118 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการนำคะแนนสอบกลางภาคเรียนรายวิชาภาษาไทยภาคเรียนที่ 2 ทุกห้องนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA โดยเลือก 2 ห้องเรียนที่มีคะแนนไม่แตกต่างกัน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก (Simple Random Sampling) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 / 2 จำนวน 40 คนเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 / 1 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบปกติ
3. ข้อสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความแบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบSQ4R และแบบปกติ
 - 1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหาการอ่านจับใจความ
 - 1.2 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.3 นำแผนการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง
 - 1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบไปทดลองใช้กับกลุ่ม

ตัวอย่าง

2. การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ
 - 2.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักการ ทฤษฎี แนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 - 2.2 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยในแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด 1 ฉบับ จำนวน 60 ข้อ
 - 2.3 นำเสนอแบบทดสอบเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรง

เชิงเนื้อหา

- 2.4 นำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
- 2.5 นำแบบทดสอบที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา ที่ผ่านการเรียนการอ่านจับใจความแล้ว จำนวน 30 คน
- 2.6 ตรวจสอบ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก แล้วตัดเหลือ 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแล้วเอาไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจกจุดประสงค์ในการเรียนให้นักเรียนเข้าใจตรงกันแนะนำวิธีการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งให้เห็นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นใช้เวลาในการสอน 8 ชั่วโมง เมื่อดำเนินการสอนครบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post -Test) เพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกับที่นักเรียนเคยสอบมาแล้ว

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นักเรียนทั้ง 2 หอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความเพื่อวัดความรู้ความสามารถพื้นฐานของนักเรียน แล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และวิธีการสอนแบบปกติ จะต้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (t-test Dependent)
3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และวิธีการสอนแบบปกติ โดยผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม หลังเรียนจะต้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (t-test Independent)

ผลการวิจัย

1. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิธีการสอน	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig
วิธีการสอนแบบ SQ4R	40	19.80	2.55	3.38	.001*
วิธีการสอนแบบปกติ	40	17.92	1.40		

*p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียนของนักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบหลังเรียนการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (ก่อนและหลังการทดลอง) ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R มีรายละเอียดดังนี้

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	40	15.40	2.48	-14.40	.000*
หลังเรียน	40	19.80	2.55		

*p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบหลังเรียนการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (ก่อนและหลัง การทดลอง) ที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ มีรายละเอียดดังนี้

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	40	14.92	2.56		
หลังเรียน	40	17.92	2.40	-8.37	.000*

*p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาจเนื่องมาจากกระบวนการสอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ โดยมีการจัดกิจกรรมการสอนดังนี้ 1) ครูทบทวนให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ ถึงหลักการ วิธีการ และเทคนิคการจับใจความสำคัญ 2) ครูอธิบายกระบวนการอ่านจับใจความโดยวิธีการ SQ4R โดยมีขั้นตอนดังนี้ ให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน (Survey-S) จากนั้นเป็นขั้นตอนการตั้งคำถาม (Question- Q) จากการอ่านสำรวจ แล้วให้นักเรียนอ่านอย่างละเอียด (Read-R) เพื่อเป็นการค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นขั้นของการจดบันทึก (Record-R) เป็นการบันทึกตามความเข้าใจของนักเรียนและสรุปใจความสำคัญโดยเรียงเรียงตามความเข้าใจของตนเอง (Recite-R) จากนั้นสมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันทบทวน (Reflect-R) วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นของบทอ่าน หลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้อ่าน

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ความสามารถการอ่านจับใจความสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ โดยนำผลสัมฤทธิ์ความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียนมาเปรียบกัน โดยผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่าการสอนแบบปกตินั้น อาจเนื่องมาจากกระบวนการที่เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกนธ์ สนิธพานนท์และคณะ (2545 : 290) ที่กล่าวว่าในขั้นของการตั้งคำถาม

(Question- Q) เป็นแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ชั้นของการจดบันทึก (Record-R) จากการอ่านตามความเข้าใจ พร้อมการจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเขียนสรุปจากการอ่านเรื่อง ตามความเข้าใจของผู้เรียนเอง ในการจดบันทึกยังถือเป็นการทบทวนเนื้อหาสาระโดยไม่ต้องกลับไปอ่านเนื้อเรื่องอีกครั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2524 : 80) ที่กล่าวไว้ว่าการจดบันทึกทำให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพ และต้องบันทึกเนื้อหาสาระไว้เป็นตอนๆ

2. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทานสัมฤทธิวิทยา ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ นอกจากนี้วิธีการสอนแบบ SQ4R ยังเป็นวิธีการสอนที่สามารถพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ และกล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. การนำวิธีการสอนแบบ SQ4R ไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการ ขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ4R ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน เพื่อที่จะทำให้การจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนนั้นมีความชัดเจนและถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
2. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ครูผู้สอนควรจัดเตรียมอุปกรณ์สื่อการสอน เพื่อให้พร้อมในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบอื่นๆ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.กรมวิชาการ.(2551). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย ด้านทักษะการเขียน*.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ศาสนา.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). *นวัตกรรมการศึกษา ชุดจิตวิทยาการอ่าน (Psychology of Reading)*.กรุงเทพฯ :ธารอักษร.
- เนตรนภิส ตันเทอดทิพย์. (2557). “*การเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่าง การสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับ การสอนแบบ SQ4R*”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิบูลย์ ตัญญาบุตร.(2557). “*การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด สุพรรณบุรี*” .วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แววมยุรา เหมือนนิล.(2541).*การอ่านจับใจความ.(พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ:สุวีริยา.
- สุคน สินธพานนท์ และคณะ.(2545).*การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.กรุงเทพฯ:อักษรเจริญทัศน์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ .(2543). *หลักและวิธีสอนอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง .(2553). *หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3)* .กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- Hasibuan, A. (2010). *The Effect of SQ4R and Accelerated learning on student' Achievement in Reading comprehension. A Thesis. English Applied Linguistics Study Program. State University of Medan.* Available from <http://digilib.unimed.ac.id1 public/UNIMED>. Master- 1291.
- Pauk, Walter. (1989). *How to study in college. 4thed. Boston:* Houghton Mifflin.